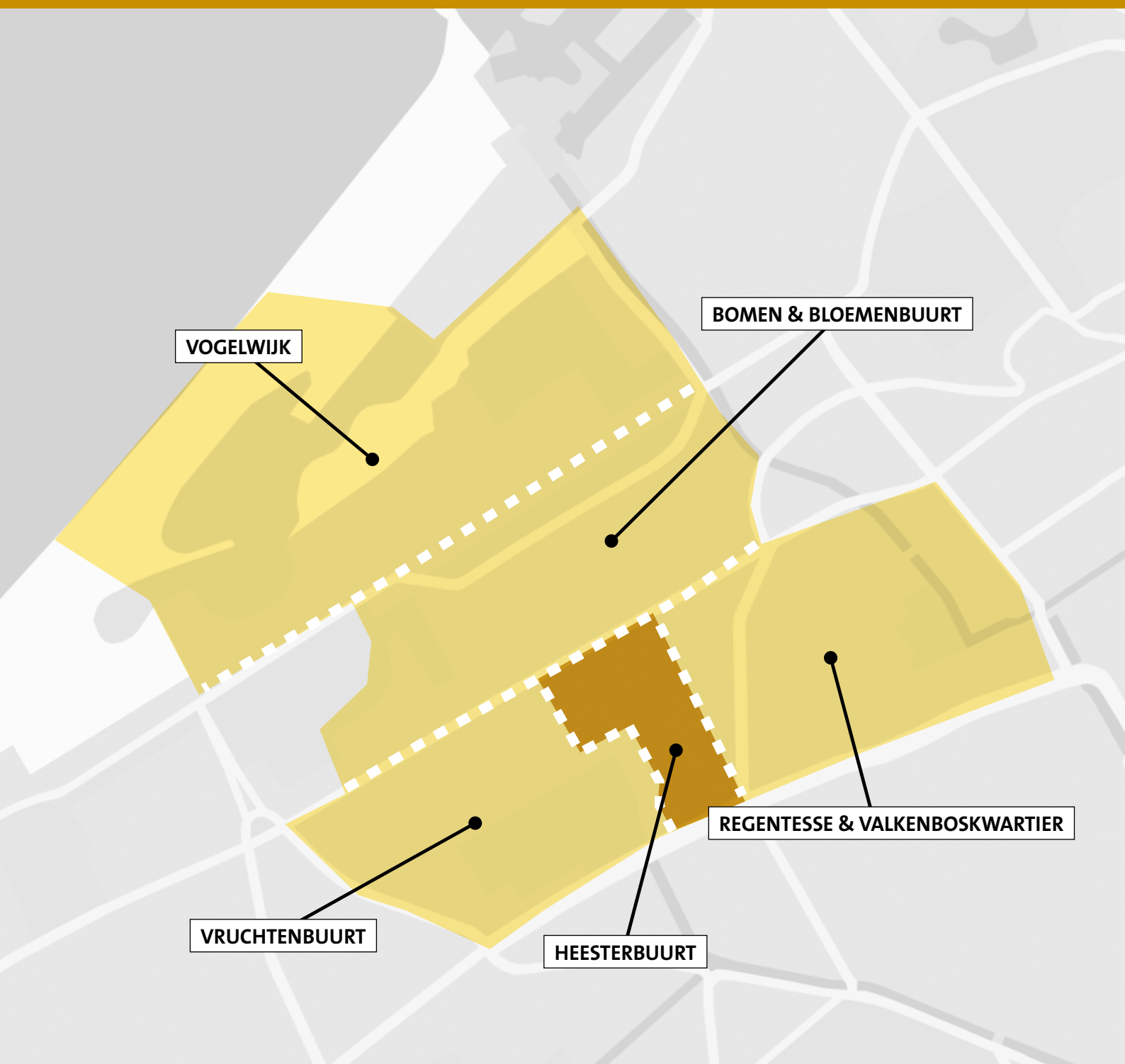

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Segbroek

VOGELWIJK

BOMEN & BLOEMENBUURT

VRUCHTENBUURT

HEESTERBUURT

REGENTESSE & VALKENBOSKWARTIER

Heesterbuurt

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u het wijkprogramma Heesterbuurt 2016-2019. 'Haagse Kracht' is het fundament van de plannen die een uitwerking zijn van de in de afgelopen zomer gehouden bijeenkomsten van bewoners en professionals. Het programma biedt een leidraad voor de gemeente, de bewoners en professionals om opgaven en kansen samen aan te pakken.

De thema's zijn gekoppeld aan de door het college geformuleerde doelstellingen in het coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse kracht' op het gebied van (onder andere) leefbaarheid, veiligheid, wonen, werk en participatie. Het stadsdeel Segbroek kenmerkt zich door een grote diversiteit in wijken en inwoners. Maatwerk wordt geleverd door in te zoomen op de specifieke eigenschappen en vraagstukken van de verschillende wijken. Het reguliere werk is dan ook niet in dit programma opgenomen, de plannen gaan over wat de wijken extra nodig hebben.

Het stadsdeel Segbroek bestaat uit vijf verschillende wijken; Bomen-en Bloemenbuurt, de Vruchtenbuurt, de Vogelwijk, het Regentesse- en het Valkenboskwartier. Vijf wijken, die ieder op hun manier, bijzondere aandacht verdienen. In de beleving van de bewoners zijn er meer wijken. De Heesterbuurt hoort feitelijk bij het Valkenboskwartier, maar wordt beschouwd als een afzonderlijke wijk. De ongeveer 60.000 inwoners van het stadsdeel zijn over deze wijken verspreid. De betrokkenheid van de bewoners in Segbroek is groot. Segbroek is een stadsdeel met potentie en een grote organisatiekracht. Beide belangrijke voorwaarden om de komende jaren samen met u en de professionals de uitdaging van het wijkprogramma aan te gaan.

Joris Wijsmuller
Stadsdeelwethouder Segbroek

Stadsdeel Segbroek

Heesterbuurt

Stadsdeel Segbroek

Heesterbuurt

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
3. Prioriteiten	8
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	9
5. Activiteiten 2016	10

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

De Heesterbuurt is onderdeel van de wijk Valkenboskwartier, maar heeft een aantal bijzondere kenmerken die een apart wijkprogramma rechtvaardigen.

De Heesterbuurt heeft ruim 6.600 inwoners. Het is een buurt met veel woningen. Karakteristiek zijn de portieketagewoningen met drie woonlagen en een plat dak.

De straten zijn over het algemeen smal.

In de wijk zijn nauwelijks winkels.

Beeldbepalende elementen zijn de tramremise aan de Lijsterbesstraat en de kerk op het Kamperfoelieplein. Typisch voor de Heesterbuurt zijn ook de besloten pleinen (Gagelplein, Weigeliaplein, Vlierboomplein en het Kamperfoelieplein) met woningen rondom.

In het wijkcentrum 't Lindenkwadrant zijn een basisschool, een servicepunt XL van de welzijnsorganisatie de wijkvereniging Jasmijn en het wijkberaad Heesterbuurt gevestigd.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd en onderwijs

Van de ruim 6.600 inwoners is 20% jonger dan 25 jaar. Dit is lager dan het gemiddelde van Den Haag (29,7%). Opvallend is dat er relatief veel jongeren tussen de 20 en 25 jaar wonen in de Heesterbuurt (24,9% van het totaal aantal jongeren tot 25 jaar).

Volgens welzijnswerkers zijn er in deze buurt veel kwetsbare jongeren, jongeren met weinig perspectief. De armoede lijkt zijn weerslag te hebben op de jeugd. Vanuit de basisscholen komen signalen over kinderen die zonder ontbijt naar school worden gestuurd en ouders die de ouderbijdrage voor activiteiten niet meer kunnen betalen.

Het aantal vroegtijdig schoolverlaters is opvallend laag: 1,6%. Dat is iets lager dan het gemiddelde in heel Segbroek (1,8%) en ruim onder het Haags gemiddelde van 2,7%. De jeugdwerkloosheid komt sterk overeen met het Haags gemiddelde. Opvallend is wel dat het aantal langdurig werklozen in de groep tussen 20 en 24 jaar verdubbeld is ten opzichte van 2013.

Bewoners ervaren regelmatig overlast van jongeren op of rond het plein bij de Hazelaarstraat. Politie, welzijn, gemeente en buurtbewoners pakken dit probleem samen aan.

Wonen

Het percentage huurwoningen in de Heesterbuurt is 47,1%. Ruim de helft daarvan is eigendom van een woningcorporatie. Het grootste gedeelte van de sociale huurwoningen is verouderd en heeft een zeer lage huur. In de Heesterbuurt zijn veel eenpersoonshuishoudens.

Ook zijn er veel woningen in particulier eigendom. Dit zijn vaak oudere woningen met achterstand in onderhoud. Ook zijn ze niet erg energiezuinig en is het binnenklimaat niet gezond.

De oude Kweekschool aan de Lijsterbesstraat is onlangs verkocht. Op dit moment is de toekomst van het gebouw nog onduidelijk.

Bedrijvigheid

Er zijn nauwelijks winkels in de buurt. Rond het Kamperfoelieplein zijn enkele horecagelegenheden.

Leefbaarheid en veiligheid

De wijk heeft weinig groen buiten de pleinen en de Mient.

Bewoners ervaren vaker dan gemiddeld overlast door hondenpoep.

Het centrale plein, het Kamperfoelieplein, heeft een stenig karakter. Dat vinden gebruikers niet aantrekkelijk.

Veel mensen hebben geen mogelijkheid om hun fiets binnen of op eigen terrein neer te zetten.

Ook zijn er weesfietsen; dat zijn fietsen die zijn achtergelaten. Fietsers ervaren de oversteek Vlierboomstraat met de Laan van Eik en Duinen als onveilig.

Bewoners van de Heesterbuurt voelen zich veiliger op straat (82%) en binnenshuis (94,3%) dan gemiddeld in Den Haag. Ook is kans op woninginbraak en beroving in de Heesterbuurt kleiner dan gemiddeld in Den Haag. De Heesterbuurt is dus relatief veilig. Wel ervaren bewoners soms overlast van bewoners met psychische problemen. Sinds kort zijn er straatvertegenwoordigers die zorgen voor meer veiligheid en een groter gevoel van veiligheid in de buurt.

Werk en inkomen (armoede)

In de Heesterbuurt zijn relatief veel mensen hoog opgeleid. Toch komt armoede opvallend vaak voor. Het gemiddeld besteedbaar inkomen van de Heesterbuurt is laag in vergelijking met Segbroek als geheel en in vergelijking met Den Haag als geheel. Welzijnswerkers zeggen dat veel gezinnen en eenpersoonshuishoudens met moeite het hoofd boven water houden. Dit blijkt ook uit cijfers van de Voedselbank en van Stichting voor Stad en Kerk.

Het aantal werkzoekenden is in de periode 2013-2014 in de Heesterbuurt veel sterker gestegen dan in Segbroek als geheel en ook sterker dan in Den Haag.

Opvoeding en zorg

In de sociale woningen van de Heesterbuurt wonen relatief veel oudere bewoners. Ook wonen er veel GGZ-cliënten; mensen met psychische problemen. Deze twee groepen zijn nogal in zichzelf gekeerd. Daardoor is de Heesterbuurt een rustige buurt. Maar door die in zichzelf gekeerde houding kunnen bewoners sociaal geïsoleerd raken. Welzijnswerkers signaleren juist in deze wijk veel sociaal isolement.

Sociale cohesie

De inwoners van de Heesterbuurt zijn vergeleken met die van heel Segbroek en met die van heel Den Haag minder tevreden over hun eigen buurt: 22% van de Heesterbuurters is ontevreden. Dat komt vooral door parkeeroverlast, gevaarlijk verkeer, zwerfvuil, geluidsoverlast van buiten, hondenpoep, burenoverlast en slecht onderhouden huizen. Op al deze punten wijken de cijfers van de Heesterbuurt sterk af van die in andere wijken in Segbroek.

De bewoners zijn daarnaast meer op zichzelf dan gemiddeld in Segbroek. Uit de stadsenquête blijkt dat bewoners van de Heesterbuurt minder dan gemiddeld waarde hechten aan het organiseren van activiteiten door bewoners. Maar toch vinden ze de hoeveelheid activiteiten onvoldoende.

3. Prioriteiten

Segbroek Fietst!

We vergroten het aantal stallingsplaatsen voor fietsen, zowel buiten als binnen. Ook dringen we fietsendiefstal terug en verwijderen we weesfietsen en andere fietsen die lang buiten staan. Samen met bewoners wordt de fietsveiligheid rond de kruising Vlierboomstraat en de Laan van Eik en Duinen opnieuw bekeken.

Duurzaam wonen en woonomgeving

We stimuleren bewonersinitiatieven die ervoor zorgen dat de buitenruimte beter wordt gebruikt. Hierbij richten we ons met name op initiatieven voor stadslandbouw, voor bewegen en voor recreatie in de woonomgeving.

Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren om hun woning beter te onderhouden. Met name vragen we hen ervoor te zorgen dat de woningen energiezuiniger worden en dat het binnenklimaat verbetert.

We zoeken samen met bewoners naar mogelijkheden om de overlast door hondenpoep te verminderen.

Kamperfoelieplein

Met inbreng van bewoners en ondernemers veranderen we het Kamperfoelieplein in een aantrekkelijk plein met een buurtfunctie.

Armoedebestrijding

We zorgen ervoor dat bewoners beter weten welke voorzieningen en initiatieven er zijn op het gebied van armoedebestrijding, zodat ze er gebruik van maken.

Samen oud

Samen met bewoners en maatschappelijke partners werken we eraan dat ouderen langer gezond blijven en dat ze minder eenzaam zijn. Dat doen we door informatie te geven, een netwerk op te bouwen rond de ouderen en te zorgen voor meer laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, zoals buurthuis kamers.

Buurtbetrokkenheid

We gebruiken en versterken de kracht en professionaliteit van de straatvertegenwoordigers. We versterken de rol van wijkcentrum de Luifel.

Communicatie

We zorgen voor betere informatie aan bewoners en voor meer interactie met bewoners. We kiezen middelen die bij hen passen. We organiseren open inloopbijeenkomsten waar bewoners terecht kunnen met hun vragen over en ideeën voor de wijk.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

Segbroek Fietst!

'Segbroek fietst!' richt zich op oplossing van fietsparkeerproblemen. Zo zorgen we samen met bewoners voor nieuwe fietsstallingen buiten en binnen gebouwen. Weesfietsen en andere fietsen die lang buiten staan, verwijderen we. Waar mogelijk leggen we buiten stallingsplaatsen aan voor fietsen. We geven ook ruimte aan de bredere 'moederfietsen' en we vergroten daarom de afstand tussen de fietsbeugels of fietsnietjes. Daarnaast start een pilot, waarbij op verzoek van bewoners parkeerplaatsen (tijdelijk) worden opgeheven. Daar komt dan extra stallingsruimte voor fietsen.

Duurzame woning en woonomgeving

Buitenruimte

We stimuleren bewoners om samen met de gemeente na te denken over manieren om de buitenruimte beter te gebruiken. Er zijn veel ideeën over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte (urban sport), vergroenen van de buitenruimte, o.a. met geveltuinen en een CO₂-neutrale (energiewaardige) wijk.

In de Heesterbuurt heeft dit onze bijzondere aandacht vanwege het stenige karakter van de wijk. Samen met bewoners en maatschappelijke partners verkennen we hoe we de buitenruimte in de Heesterbuurt beter kunnen gebruiken en aantrekkelijker kunnen maken. Een belangrijk punt is zorgen dat er minder hondenpoep is.

Bewoners krijgen op dit gebied ondersteuning. We betrekken maatschappelijke partners erbij en vragen ze om mee te denken en te ondersteunen. De gemeente geeft informatie en adviezen en brengt de verschillende partijen bij elkaar.

Woningonderhoud

We stimuleren particuliere eigenaren van oudere woningen om groot onderhoud te doen aan hun woning. Het gaat daarbij vooral om energiebesparende maatregelen en maatregelen voor een gezond binnenklimaat. Op die manier blijft de kwaliteit van de woningen op peil.

Woningen toewijzen

Met de woningcorporaties onderzoeken we hoe we woningen op zo'n manier kunnen toewijzen aan nieuwe bewoners dat er niet te veel mensen met problemen bij elkaar komen te wonen.

Kamperfoelieplein

Het Kamperfoelieplein en het omringende groen worden heringericht. Dat gebeurt volgens het plan dat we eind 2015 met bewoners en ondernemers hebben gemaakt. Ook bespreken we met bewoners en ondernemers met welke activiteiten ze, in samenwerking met de welzijnsorganisatie, kunnen bijdragen aan een levendiger Kamperfoelieplein.

Speelvoorziening Mient

De speelvoorziening aan de Mient wordt heringericht. Daarbij betrekken we ook het omliggende groen. Hier worden in elk geval drie beeldbepalende populieren vervangen. Dit is onderdeel van het stedelijke plan om populieren te vervangen.

Armoedebestrijding

Er wonen relatief veel mensen met een laag inkomen in de Heesterbuurt. Samen met bewoners en professionals maken we de armoedeproblemen inzichtelijk en pakken we ze aan. We brengen vraag en aanbod samen en promoten bestaande initiatieven. Ook stimuleren we nieuwe initiatieven om armoede te bestrijden. Het moeten laagdrempelige en kleinschalige initiatieven zijn die niet mogen leiden tot vooroordelen over de mensen voor wie ze bedoeld zijn. We zorgen om te beginnen voor een stevig netwerk dat de problemen signaleert.

Samen oud

We ondersteunen ouderen zodat ze langer gezond blijven en minder eenzaam zijn. Er moeten sociale activiteiten komen, er moet een goed netwerk komen rond ouderen en er moeten goed bereikbare ontmoetingsplaatsen zijn. Hierbij is het belangrijk dat vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten en dat de vrijwilligers en de professionals elkaar weten te vinden. We organiseren informatie- en netwerkbijeenkomsten. We inventariseren bewonersinitiatieven over dit thema, we stimuleren ze en ondersteunen ze waar nodig financieel.

Buurtbetrokkenheid

We maken verdere afspraken met straatvertegenwoordigers. Dat is een vervolg op afspraken die gemeente en politie al met hen hebben gemaakt en waarover ze een overeenkomst hebben gesloten. Straatvertegenwoordigers zijn belangrijk bij het schoon, heel en veilig houden van de Heesterbuurt. We ondersteunen de straatvertegenwoordigers waar nodig en overleggen over de aanpak van gemelde problemen.

We stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven om de buurtbetrokkenheid te vergroten. Zo organiseren we netwerkbijeenkomsten over bepaalde thema's.

Communicatie

Er zijn verschillende ideeën om de interactie met bewoners te verbeteren door gebruik te maken van andere manieren van informatievoorziening. De komende jaren onderzoeken we welke oplossingen bruikbaar zijn. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een 'omgevingsalert', een facebookpagina, een nieuwsbrief, inzet e-participatie en een informatiepakket voor nieuwe arbeidsmigranten. We organiseren drie keer per jaar een open inloopmoment waar buurtbewoners terecht kunnen met vragen over of ideeën voor de wijk.

5. Activiteiten 2016

Segbroek Fietst!

- Fietsbeugels aanbrengen in de buitenruimte op verzoek van bewoners door de gemeente. De afstand tussen de fietsbeugels aanpassen voor moederfietsen.
- In 2016 benaderen we eigenaren van leegstaande panden actief om hun pand beschikbaar te stellen voor het stallen van fietsen.
- Met het fietsverwijdersteam, het Handhavingsteam en het Haags Werkbedrijf verwijderen we zo veel mogelijk fietswrakken en weesfietsen.
- Met bewoners bekijken we de fietsveiligheid op kruising Vlierboomstraat en Laan van Eik en Duinen.

Duurzaam wonen en woonomgeving

Buitenruimte

- Met bewoners en maatschappelijke partners een visie opstellen over het aantrekkelijker maken van de buitenruimte in de Heesterbuurt.
- Netwerk- en inspiratiebijeenkomsten organiseren over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte, vergroenen buitenruimte en duurzaamheidsinitiatieven.
- Zorgen dat bewoners weten dat er budgetten zijn voor duurzaamheidsinitiatieven, sportinitiatieven en voor versterken leefbaarheid door wijkpartners en dat ze die gebruiken.
- Zorgen dat bewoners informatie over stadslandbouw, recreatie en bewegen in de buitenruimte, vergroenen van de buitenruimte en duurzaamheidsinitiatieven gemakkelijk kunnen vinden, o.a. via een website.
- De mogelijkheid onderzoeken van een andere ondergrond in de voetbalkooi aan de Hazelaarstraat.
- De overlast door hondenpoep verminderen.
- Ook in 2016 doorgaan met bewoners de mogelijkheid geven om samen met de gemeente geveltuintjes voor hun woning aan te leggen. De communicatie hierover wordt verbeterd.

Duurzame woning

- Particuliere woningeigenaren gericht informeren over de noodzaak van groot onderhoud van hun woning en over mogelijkheden om hun huis energiezuiniger te maken en het binnenklimaat te verbeteren.
- Particuliere woningeigenaren uitnodigen om met vernieuwende ideeën te komen op het gebied van onderhoud, energiezuinigheid en gezond binnenklimaat.

Kamperfoelieplein

- Kamperfoelieplein herinrichten en activiteiten met bewoners en ondernemers starten.

Armoedebestrijding

- Meer netwerk- en themabijeenkomsten organiseren over armoedebestrijding. De uitkomst van het armoedeonderzoek dient als basis voor de aanpak.
- De sociale kaart uitbreiden en verspreiden ter ondersteuning van de initiatieven.

Samen oud

- Netwerk rond ouderen versterken.
- Bestaande bewonersinitiatieven inventariseren en nieuwe stimuleren.
- Ouderen ondersteunen zodat ze langer gezond blijven.
- Informatie- en netwerkbijeenkomsten organiseren.

Buurtbetrokkenheid

- Afspraken uit de overeenkomst met straatvertegenwoordigers uitbreiden.
- Zorgen voor verdere professionalisering en ontwikkeling van straatvertegenwoordigers.
- Bewonersinitiatieven ondersteunen en stimuleren.
- 't Lindenkwadrant verbouwen, zodat het nog beter functioneert als wijkcentrum.
- De burenhulpcentrale voortzetten om het sociaal netwerk te versterken.
- Open inloop organiseren voor buurtbewoners met vragen over of ideeën voor hun wijk.

